

BUDA-PESTA

17 Fauru.

1 Martiu.

Va esî Domineca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 7.

Anulu X.

1874.

Pretiuulu pe unu anu 10 fl.,
Pentru Romanî'a 2 galbeni.

Nainte Romane!

— *Marsiulu lui Mihaiu Vitezulu in batal'ă de la Calugareni.* —

rompetele suna prin munti si campii,
La lupta cu totii ai Romei copii,
Natiunea ve chiama, acum ori nici candu,
S'o scôte-ti din lantiuri ce o trage 'n mor-
mentu!

Nainte Romane, cu armele 'n mani,
Si-ti apera tiér'a de crudii pagani!

Stramosii nostri inca luptau ca si lei,
Dusmanii in sange zaceau pe sub ei;
Si noi ca si-acestoru urmasi stranepoti
Lasá-ni-omu natiunea junghiata de hoti?

Nainte Romane, cu armele 'n mani
Si-ti apera tiér'a de crudii pagani!

Pamentulu acest'a in lacrimi scaldatu,
Romanii cu sange l'au rescumperatu,
Si-acuma tiranii nemultiamitori
Ni calca pamentulu pe-a nostu teritoriu.

Nainte Romane, cu armele 'n mani,
Si-ti apera tiér'a de crudii pagani!!

Stindardulu natiunii e mandru, sublimu,
Jurâmu pentru dinsulu cu toti sè morimu;

Decâtu in robîa sè fimu subjugati,
Mai bine in lupta, si gloriificati.
Nainte Romane, cu armele 'n mani,
Si-ti apera tiér'a de crudii pagani!

Curagiu si virtute cu sufletu de feru,
Romanulu aceste le are din ceriu;
Si astu-felu de arme candu poti a portá,
Mai credi tu voinice, cà nu-i triumfá?!!
Nainte Romane, cà-ci crudii pagani
Fugí-voru de tine cu armele 'n mani!

Ionu Tripa.

Amorulu.

— La intrebarea unei fetitiei. —

Odinióra m'ai intrebatu, scumpa fetisió-
ra, ce este mai frumusu in lume si mai su-
blimu?

Intrebarea ta, atâtu de ponderósa pe câtu
de interesanta, me puse in stadiulu de a dice
inainte de respnsu: maretiu conceptu alu
unui sufletu nobilu, si frumósa intrebare a
unei anime june! Si numai dupa acést'a mi-re-
capetai simtiemintele si voi'a in deplina liber-
tate, spre a me poté resolvá sè cercu prin sinu
de crini si flori, printre vâli si printre stele,
ca sè afli ace'a ce e mai frumusu si mai su-
blimu in lume.

Scumpa fetisóra! déca nu refuzi la parearea animei mele, respunsulu e gata, si creându că nu me vei condamnă. eu asiu avé curagiulu a-ti dîce:

Ochii tei sunt mai frumosi decâtu tóte câte tiene natur'a in braciele sale, pentru că sunt mai mandri decâtu dóue stele ce schinteiéza printre nori din faci'a ceriului seninu; sunt mai farmecatori decâtu dóue mure negre ce lucescu deminéti'a între genele rugului colo sub frundi'a codrului; ér mai sublimu e sinulu teu pentru că e tineru si usiurelu, ca crinulu din dilele lui maiu, inse cu multu mai gratiosu decâtu acest'a.

De cumva inse esti atâtu de cerbicósa, incâtu asepti cu nepacientia momentulu sè finescu, candu apoi sè-mi refusi adevèrulu parerei mele, sè-mi dîci, că nu am nimeritu aceea ce cautu, că nu am cercatu de ajunsu mistèriile naturei si că nu am scrutatu bine prin sinu, flori si crini, printre stele si printre vâli, concede-mi a mai numí ce-va; fi atâtu de buna si-mi dà libertate sè-ti spunu si a dóu'a parere la care am devenitu mai in urma.

Eu cugetu, că totu ce póte sè ffa frumosu si sublimu in gradulu celu mai perfectu. trebue sè-si aiba atâtu pretiulu internu. — câtu si celu esternu; nici odata in esternu numai nu esiste frumosu statornicu, ci numai trecutoriu; o flóre ce contine in sinulu seu frumseti'a naturei, ce domnesce preste graciele cele mai perfecte nu duréza decâtu numai celu multu o primavéra si se vescediesce, pretiulu ei numai intr'o diminétia. si de aici in colo se stinge cu totul.

Deci déca graciele nu sunt de ajunsu spre a compune unu ce mai sublimu in lume, déca junéti'a singura nu póte formá frumosulu in gradulu celu mai innaltu, atunci voiu ca sè cautu aceea ce m'ai intrebatu, in altu locu, si a nume voiu alergá la acele ce dau valóre gracièloru, la acele ce inaltia pretiulu tinèretiei, si déca voiu aflá între aceste unu ce, alu carui pretiu sè ffa eternu, atunci pe acel'a luvoiu numí frumosulu si incantatoriulu in gradulu celu mai perfectu.

Si cari sè ffa dar acele insustri, ce inaltia valórea gracièloru, si le spriginesce spre a compune unu ce mai sublimu? care e acelu atributu, ce inaltia juneti'a la epitètu acest'a de: celu mai frumosu? Dóra singure tinèretiele cele farmecátore ce contribuescu la fiintia unei nimfe, séu dóra surisulu floriloru prin care imbéta pe fluturei, si-i atragu la sinulu loru?

Ah! si aceste sunt fórtè frumóse, pentru că sunt facultâti ce caracteriséza pe fiintia cea mai perfecta din braciele naturei, sunt cunun'a gracièloru ce impresóra pe regele fapturèloru; ace'a inse ce contine valórea loru, eu credu că e o alta flóre sedita in fiintie, si dîcu, că atunci esti mai frumosu candu esti virtuosu, si atunci affi ce e mai sublimu candu iubesci.

Ca virtuosu ti-ai ajunsu marirea atâtu din respectulu internulu, câtu si din respectulu la exterioru; de óra-ce ca fiintia insufletita ai ajunsu aceea, pentru ce esti chiamatu, éra ca tesauru alu lumei, fiindu celu mai nobilu ti-ai ajunsu o valóre, pe care lumea nu o póte pretiuf.

Candu iubesci, atunci ai in sinu o animóra care atâtu e de valorósa, incâtu unu singuru acordu, unu singuru accentu dintr'ins'a, face mai multu decâtu unu diamantu; ai o anima, care-ti conduce viéti'a prin o primavéra eterna, unde tóte diminetiele sunt cu aurora, tóte dîlele cu sóre, si tóte serele cu stele, ér bratiulu pamentulu lu-transforma in o gradina de raiu. in care petreci o viétia totu-deuna dulce.

Virtutea si amorulu sunt frumosulu si sublimulu in gradulu celu mai inaltu!

Am datu loculu primu virtutii, pentru că scopulu virtutii este intr'o sfera mai presusu de natura, acum inse voiescu sè-ti vorbescu despre amoru, ca despre unu ce care esiste in natura, fiindu că si noi avendu o parte dintr'ins'a ne numeràmu între tesauri; éra de alta parte, fiindu că in totu ce se nasce in natura mai antâiu se desvólta amorulu si numai dupa dinsulu urma simtiulu de virtute.

Lumea cea vechia, vreu sè dîcu omenimea etâti celei d'antâiu, in starea ei primitiva candu inca mintea érá infanta si nu avea idea despre unitatea Dieitâti, a adóratu doi Ddiei, carora se atribuiá facerea lumei; unulu érá amoru si celalaltu chaosu, între cari celu d'antâiu e amorulu, éra cestalaltu insémna: *amestecatura* resipita intr'unu spatiu desiertu si nemesuratu.

Amorulu prin potèrea sa a adunatu partile chaosului, a facutu dintr'insele pamentulu si tóte câte sunt, cu unu cuventu a facutu lumea, si preste lume s'a pusu pe sine domnitoriu, apoi pe acést'a, ca pe o fapтура a sa o guverná dupa placulu, dupa voi'a sa.

Mai tardiu inse simtiendu si mai tare potèrea acestei Dieitâti a timpului de atunci, vedindu, că dinsulu dispune nu numai preste

lume, încâtu adeca partile chaosului le tienea împreunate la olalta, ci chiar preste tóte fiintiele ce vietuescu intr'ins'a, si inca intr'unu modu cu multu mai simtibilu, mai delicatu, a devenitu la o alta idea, si dupa cum erá de desvoltatu simtiulu si priceperea loru, astu-felu au caracterisatu si amorulu, ascriindu-i alta natura, alte facultáti chiar asié de delicate, precum erau si facultátile animei loru; ei si-lu inchipuiau ca unu pruncu micu si frumosielu, carele prin tineretiele sale rapiá pe tóta fiinti'a si o induplecá sè-lu adóre si sè i se supuna; ei si-lu represintau ca pe celu mai micu intre toti dieii, inse totu odata ca pe celu mai puternicu, caruia i se supuneau tóte.

Elu erá fiulu Vinerei, alu Dieitiei celei mai frumóse care, dupa mitología, domniá preste frumsetie; imperati'a lui se estindea a supra sinului, elu stimulá cordele animei si se delectá atingendu-le dupa gustulu seu.

Sceptrulu imperatíei sale erá unu arcu, pentru care mam'a sa i-a datu dóue feluri de sagete, unele erau poleite in virfu cu auru, si cu aceste sagetá anime de acelea carora voiá sè le inspire unu amoru ferice, si plinu de desfetare; éra celelalte erau invescute cu virfu cu plumbu, si cu aceste sagetá atunci numai candu maniatu pe cutare-va anima, voiá sè o pedepsésca; cu aceste inspirá unu amoru care aducea dupa sine unu ríu tristu, de lacrime, cu mfi de suferintie.

(Va urmá.)

Moise Toma.

Mandr'a si tiér'a.

I.

rundia verde lacrimióra,
Multu esti mandra lelisióra!
Svava, dalba, 'ncantatória,
Nu-i ca tine pe sub sóre!

Ochisiori-ti azurfi
Ardu ca doi lucéferi vii,
Si cu foculu loru cèrescu
Anim'a mi-o rapescu.

Budiele-ti suridietóre
Cu-a loru purpura colóre,
Si-alu teu versu de mangaiere
Chiar me légana 'n placere.

Fati'a ta de dínisióra
Candu-o vedu o lelisióra:
Sinu-mi bate cu 'nfocare
De-alu teu doru fara 'ncetare!

Si de candu in gradinióra
Te vediui saltandu usióra:
Nu mai am o óra lina...
N'am linisce, n'am odina!

II.

Frunđuica din valcea
Multu esti mandra tiér'a mea!
Alta tiéra 'ncantatória,
Nu-i ca tine pe sub sóre!

Muntii tei resunatori
Se inaltia pana 'n nori,
Si c'a loru sunetu cèrescu
Anim'a mi-o rapescu!

Luncile-ti seducátóre
Cu placut'a loru recóre,
Si-a ta doina de dorere
Chiar me légana 'n placere!

Riurile-ti curgátóre
Candu le vedu saltandu usióre:
Sinu-mi bate cu 'nfocare
De-alu teu doru fara 'ncetare!

Dar de candu in cea séra
Te lasai o dulce tiéra
Nu mai am o óra lina...
N'am linisce, n'am odina!

Petru Dulfu.

Primavér'a.

— Episodu din viéti'a lui Dante. —

(Fine.)

Dar vai! tóte rogatiunile fura insedaru. Dante nu avea urechi pentru rogatiunile amiciloru lui.

Dî de dî siedea elu acuma asié ca si mai nainte, cu ferestrele inchise hermetice si cu luminarea aprinsa, tienendu creionulu in mana, foi nescrise zaceau inaintea lui, ochii lui erau fisati in intunerecu; desperatiunea lui fu si remase muta si lipsita de lacrime.

Elu de abié mancá si dormiá, perulu lui si barb'a se pareau selbatecite, esteriorulu lui intregu erá neglesu, positiunea corpului in-

franta, elu deveni cu incetulu aceea ce le spunea Pisano delicióseloru lui amice: „o aparintia selbatecita“, dorerea transformase nobil'a figura de poetu pana la imposibilitatea de a mai fi recunoscutu.

Elu insu-si, Dante Allighieri, de abié simtiá acésta transformare plina de gróza; elu nu mai traia in presentu; visá despre trecut, despre iubit'a sa, care fara de a-i dice „Adio“, s'a departatu pentru totu-de-una de dinsulu, si fia-care momentu ce l'a petrecutu in apropiarea ei, intrég'a istoria a amorului seu pasionatu si castu, se innaltia cu colori ardietórie inaintea sufletului dinsului.

Elu éra-si o vedea, pe Beatricea sa — in mijloculu veseleloru ei amice confidente in gradin'a parintelui ei, o copila abié de optu ani, in haina alba cu o cordela de purpura impregiurulu fruntii, si pe sine insu-si, ca unu copilu timidu, standu in departare; elu simtia privirile si surisulu ei. Ea lu-imbia cu flori, elu primi buchetulu din miclele ei mani, din diu'a aceea elu o iubiá.

Ea deveni mai mare, gratiósá, si amorulu profundu si neesprimabilu alu animei de poetu crescea cu dins'a. Pe tóte cáile, departe de Florentia, la studiele sale serióse in Padua, in sgomotulu campagnei, unde man'a de poetu scia a manu atátu de bravu sabi'a, imaginea ei i stá inaintea sufletului, elu cantá in stanze inflacarate gratiósitatea acelei unice.

Si candu elu o revediu, ca jun'a consórtie a nobilului Simone de Barde, caruia ea dupa vointi'a parintelui ei i dedese man'a sa, atuncea poetulu mai se infricosia de frumseti'a ei majestatica.

Buclele ei aurfe cadeau pe langa delicatii ei rumeni, fruntea ei éra seriósá si nobila; ochii i negri priviau cu rigurositate si totu de odata suavu.

Nimica nu éra mai dulce pe pamentu, decâtu surisulu gurei sale; mic'a ei falca éra adornata cu o gropsióra; albulu ei gátu portá atátu de nobilu frumosulu ei capu, umerii-i straluciti, delicat'a busta éra perfecta in formele sale.

Albe ca néu'a apareau bratiile si delicatetele ei mani din indoiturele vestmentului ei venetu cu predilectiune. Anele si bratiile pretiósse inzestrau frumósele ei degete si inchieia acésta fintia inalta. Nu éra nici unu defectu la acésta aparintia magica — si acuma schintéu'a esistintiei ei se stinsese!

Pentru ce dara elu sè mai vietuiésca in nóptea acést'a? Isvorulu artii poetice se parea

a fi desecat, mus'a lui lu-parasise: Dante Allighieri doria sè móra.

In afara inse pamentulu tienea sublim'a serbare a inviarii, in eteru resuná asemenea jubileului unui coru de angeri, resuflarea primaveri reinvia toti mugurii: riulu vietii celei nóue sierpuiá prin tóta creatiunea.

Éra dominec'a Pasceloru, pe candu bolnaviciosulu poetu se preamblá prin obscur'a sa camera, dupa o nópte plina de suferintie si fara somnu.

Splendórea luminei aruncá o lumina langeda, pe fati'a sa palida ca mórtea, ce éra inchisa de o barba incurcata si négra, si pe figur'a sa infranta.

Sunete de clopote i bateau la urechia din departare, lu-apucá o gróza, cà-ci erau clopotele de la Batisteriu, si sunetulu loru i aducea in memoria diu'a aceea, in care amant'a lui fu pusa in patulu de lepedi.

O dorere lu-preocupa ca nici odata, si elu se lasa cu totul desperatiunii sale, pana ce elu de jumatate lesínatu cadu in genunchi, si ascundiendu-si fati'a in mani, esprimá numele celei pierdute cu unu accentu de o dorere fara nici o sperantia.

Atuncea unu murmurulu linu lu-desceptá, unu profumu dulce de flori lu-incantá atátu de tare si neresistabilu, încátu elu se vediu constrinsu a-si innaltia capulu si a-si deschide obositii lui ochi.

Éra acésta o fantasía séu realitate?

Acolo langa mésa stá Giovanna cu tóta magi'a frumsetiei ei delicióse si fragede, amant'a amica a repausatei.

Este adeveratu, cà unu ce asemenea doiliulu trecu impregiurulu gurei sale; in marii sei ochi licuria unu ce asemenea lacrimeloru; rumenii ei erau palidi, inse budiele-i surideau. In mana ea tineá unu buchetu de flori de primavéra, asemenea acelu pe cari copil'a Beatrice i le-a datu odata lui Dante.

O foitia éra ascunsa in florile aceste miro-sitórie si in junele aceste foi: „La revedere!“ éra scrisu pe ea.

— De óre-ce tu nu voiesci sè ví la primavéra, vine primavér'a la tine, pentru ca sè te chame, — díse ea linu.

— Dante Allighieri, scóla-te! Beatrice este aceea care acolo afara in nóu'a sa splendóre, te saluta. Sè nu-si afle ea pe poetulu ei? Ea te accepta! Voiesci sè o vedi?

Involuntaru se ridicá infrantulu, privirile lui rateciau impregiuru, ca si unu visu zacea pe sensurile lui.

Atuncea mic'a mana de virgina rupse josu négr'a perdea, Giovanna deschise feréstr'a, riuri de auru inundau in prinsórea poetului — unu aeru caldu si profumatu i imbetà sensurile, acolo susu straluciá unu azuru profundu si seducatoriu, ca si vestmentulu amantei sale, si in tóte aceste lumine si colori stralucitórie se amestecau plinele si seriósele tonuri ale clopoteloru din tóte bisericile.

Se schimbasse óre acuma glasulu loru, tonulu loru pacinicu si consolatoriu, nu strigau ele: „Vietiuesce, iubesce, si fi fericitu?“

— Ce suna clopotele atátu de miraculosu? — întrebà Dante si privi spre aceea fiintia, care stá inaintea lui asemenea primaverei incorporate in lumin'a sórelui: „Monna Vanna“ — ba nu „Primavér'a“ cea deliciósa.

— Ele anuncia inviarea, asta-di este dominec'a Pasceloru! — fu solenelulu respunsu. Si Dante Allighieri inca va reinviá! Tu sè nu mai patimesci: Beatrice o voiesce si — „Primavér'a!“

— Dara tu inca ai suferitu pentru dins'a, — siopti poetulu ca in visu, ochii lui intalnira pe acei ochi de virgina fórte frumosi si „tradatori“, man'a lui transparenta atinse linu fruntea acea calda de viétia a virginei.

— Eu am suferitu, — dîse acuma „Primavér'a“ tresarindu si inrosindu-se, — inse nu pentru Beatrice, ea este deja in ceriu; eu am suferitu pentru tine, Dante Allighieri!

In acea domineca de Pasce, sublimulu sufletu de poetu reinviá din obscuritatea mormentala a unei doreri poternice, si o mana plina si calda de virgina fu aceea, care lu-conduse la lumin'a clara a dilei, in aceea domineca elu versificà prim'a strofa despre mórtea Beatricei lui.

Memori'a la „Primavéra“ o celebrá o soneta de ale lui Dante, unde elu fara de a-i esprimá numele, vorbesce despre o „fiintia suava si frumósa“, care l'a ascultat pe nesimtite, candu elu se credea a fi singuru cu Domnedieu si cu dorerea sa:

„Ea erá atátu de palida si ochii-i inotau
In lacrimi — ca si candu m'ar fi iubitu.“

Acest'a este singurulu firu de auru, care ne conduce la aceea fiintia femeiesca atátu de sublima.

Ea lu-iubiá, cine ar poté fi in dubiu de-

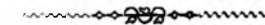
spre acést'a? Esistinti'a ei de aci incolo fu constanta numai singuraticului.

Splendid'a frumsetia disparù de pe scen'a serbatoriloru abundante din Florentia, pentru a vietui liniscita in umbra — ca consolatóri'a, — si amic'a delicata si indulgenta a unui poetu.

Viéti'a acést'a de siguru, cà a fostu scurta ca si lumin'a unei radie de sóre, unu sacrificiu secretu alu amorului.

Binecuventare preste acea mana mica, ce a ridicatu piétr'a suferintiei de pe sufletulu unui poetu — binecuventata sè fia „Primavér'a“!

I. G. Baritiu.

Vócile intime.

— Novela de Ponson du Terrail. —

I.

Nai'a de resboiu numita „Magazien“ stá gata sè purcéda de la S. Francisco.

Inainte de ce si-ar fi parasitu statiunea, unu oficieru, cu numele Rene Gerbaud, dupa ce a vagabundatu tóta diu'a, de catra séra, se duse la unu amicu alu seu, dicându-i:

— Iubite Lambert! promite-mi cà-mi vei face unu serviciu.

— Ti — stau spre dispusetiune, — respunse Lambert.

— In nóptea acést'a voiescu a-mi luá unu ultimulu adio, de la una dama, pe care din tóta anim'a o iubescu. Barbatulu ei pe care eu nu lu cunoscu, câtu de curendu va sè vina a casa, dupa cum se póte deduce din cuprinsulu unei epistole, ce a adresatu-o catra consórt'a sa. Voiam sè renunciu la acésta ultima intelnire, inse pasiunei mele care m'a devinsu nu potu resiste, si asié m'am decisu, ca mai pe urma sè-mi descoperu simtiemintele mele inaintea ei. Me rogu dar, sè aibi bunetate, a me insocí mai tardîu la locuinti'a respectiva.

Dupa ace'a dede amicului seu nesce informatiuni, cu privire la cunoscerea locuintiei acelei-a.

Lambert dupa o stringere cordiala de mana i respunse:

— Ffi siguru, mai tardîu te voiu comitá.

Lambert a fostu ce-va mai betranu, decâtu amicuulu seu Rene Gerbaud. Dinsulu de si a fostu mai siguru, cumca aventur'a acésta

póte fi periculósa pentru amiculu seu, totu-si s'a decisu ca sè-lu concomiteze mai tardu, pregatindu-se la tóta eventualitatea.

Dupa unu intervalu mai indelungatu, luandu-si orologiulu din pusunariu, observa, cà deja e aprópe mediulu noptii. Locuintia damei care a descrisu-o Gerbaud, a fostu aprópe de mare, cam de o mila de S. Francisco.

Calea care conduce acolo erá sedita cu pomi, cari formau o alee placuta si frumósa. Afundatu in meditatiuni, mergea pe cale. Nóptea erá tacuta.

Luna palida si-revêrsa radiele sale a supra regiunei. Dupa ce a inaintatu catra locuinti'a respectiva, una descarcatura de pusca i atrase atentiunea de totu, si-lu desceptà din meditatiunile sale. Se uità in giuru, inse nu vediù nimica.

Cu pasi rapedi si-continuà calea mai in colo, inse câtu de mare i fu supriuderea, candu observà una figura intunecósa ingenunchiandu pe pamentu, ca si cum ar examiná ce-va. De si lun'a si-reversá radiele sale melancolice cu destula potere, totu-si nu a potutu cunósce detaiatu trasurile acestei figure.

Sta pe cugete ce se faca, mfi de cugete i ocupau mintea, candu de odata se audî si a dóu'a descarcatura de pusca si indata dupa acésta scena, figur'a ingenunchiata a disparutu cu totulu.

Deveni in confusiunea cea mai mare, se cutrierà in totu internulu seu, poterea lu-parasi, deveni debilu intr'atât'a încâtu erá pe aci sè cada.

Dupa aceste indata si-a reculesu tóte poterile, si se uità in directiunea ace'a, unde vediù mai inainte figur'a ce ingenunchiá si ascultà.

Preste pucinu timpu, audî nesce gemete surde din candu in candu.

Fric'a lu-cuprinse éra-si, inse fiindu fórte curiosu, cu totu pretiulu a voitu sè scia, cà ce gemete su-acele, ce le audî mai inainte.

Se apropià cu anima palpitanda in directiunea ace'a si intru adevèru vediù unu cadavru asternutu pe pamentu. Se apropià de dinsulu, si recunoscù pe amiculu seu Rene Gerbaud.

Rene Gerbaud vediendu pe amiculu sèu Lambert, si-incordà tóte poterile, adresandu-i urmatóriele cuvinte:

Pe mine consortele damei m'a asasinatu, resbuna-me! — — si cu aceste espirà.

Confusiunea lui Lambert erá atâtu de mare, încâtu stete ca impetritu.

Dupa o pauza lunga promise amicului seu, cà lu-va resbuná.

De odata se ivi una luntre, plutindu pe langa tiermurile marei. Lambert indata si-a indreptatu pasii intr'acolo. Dupa ce a enaratu matelotiloru scen'a cea infricosiata, care s'a intemplatu, impreuna cu dinsii s'a intorsu la cadavrulu amicului seu, cà prin ajutoriulu loru sè-lu transpuna in luntre. Matelotii au plutitu cu luntrea in care erá cadavrulu, la nai'a „Magazien.“

Lambert demaneti'a a insciintiatu pe comandantele naiei despre tóte cele intemperate. Comandantele a comunicatu scirea acésta cu consululu imperialu. Ambii s'au dusu la locuinti'a respectivei dame, inse causatoriulu acestei scene tragedice disparuse.

Dupa ce s'a intorsu inderetru comandantele naiei, a datu ordine, ca sè se faca pregatirile necesarie la ceremonia funebrala a lui Rene Gerbaud.

Conformu dispunerei comandantelui, la apusulu sórelui se celebrà ceremoni'a funebrala. Lambert intru ace'a totu meditá, cum si-ar poté resbuná pe amiculu seu.

Intre cugetele aceste de odata audî o descarcatura de tunu din care deduse, cà ceremoni'a funebrala s'a finitu, indata se rapedî afara, unde chiar in momentulu acel'a. dupa ce preotulu a rostitu o cuventare funebrala, se lasà cosciugulu in mare.

(Finea va urmá.)

Ioane Marchesiu,

Despre infrumsetiàrile dintiloru la deosebite popóre.

Infrumsetiàrile dintiloru ni documentéza din nou, cà chiar si cele mai irrationale datine ale popóreloru totu-de-una au una a numita cauza, care inse numai asié o potemu aflá de cumva caletori descepti ni facu cunoscutu modulu de cugetare a natiuniloru fórte deosebite si departate de noi.

Nimicu nu ni pare mai ridiculu, de câtu déca multe natiuni coloréza (vapsescu) negru dintii loru, séu i aurescu, i ascutiescu, séu chiar i scotu, pentru ca sè-i infrumsetiésca, si totu-si aceste denaturàri, se facu numai din datine, mai cu séma comune, séu proprie toturoru natiuniloru respective.

Tóte natiunile mari ale Asiei sudice, pre-

cum Indianii, Ceilanesii, Tunchinesii si Siamesii, Malaii, Sinesii si Japanesii, Macasarii, locuitorii insuleloru Filipineloru, precum si alte ginti ale Asiei, tienu de unu ce urîtu dintii loru albi ca néu'a de la natura, si se nisuescu prin arte a-i infrumsetiá, a-i imbunetati, cà-ci de nu, apoi credu cà sémena caniloru, maimutiiloru si elefantiloru.

Deci tóte aceste popóre coloréza cu oleiulu din cogi'a nucei de cocosu dintii loru astu-felu in câtu scilipescu ca pén'a corbului. Acésta colorire a dintiloru se face la feciori si fete cu inceputulu pubertátii loru, intre mari ceremonie si petreceri. Numai unii locuitori din Amboin'a si Ternate tienu dintii, cari li-a datu natur'a, si batjocurescu pe Olande si si alti europeni, pe cari i tienu de creature necurate, pentru sà dintii acestora sunt séu galbini, séu negrii, séu pentru cà nu sunt chiar asié albi ca ai loru. Acésta datina a amintiteloru popóre bate cu atâtu mai tare la ochi, déca scimu cà natur'a li-a datu, ca si celoralalte popóre de origine mongolica, dinti albi ca néu'a asemenea animaleloru (dobitóceloru) si apoi cà tocmai aceste natiuni nisuescu, ca indemnati d'unu instinctu naturalu, a imultí, a redicá defectele si diformatiunile inascute loru.

Tóte aceste popóre se nisuescu a face si mai ascutitu, si mai rotundu capulu loru ascutitu si rotundu; a face si mai turtita fruntea si faci'a loru turtita, si asié mai departe astu-felu, in câtu dupa acésta datina, ar trebuí sè amble a face si mai albi dintii loru albi. Acést'a un'a inse nu se intempla. Deci trebue sè presupunemu influinti'a unei puternice cause, care sè ni esplíce indemnulu acestoru popóre d'a face mai mari, d'a imultí defectele loru naturale.

Dintre toti literatorii nici unulu n'a esplícatu mai bine de câtu Loubern caus'a innegrii dintiloru la popórele Asiei sudice, si la locuitorii insuleloru ostindice. Siamesii, díce acestu eminentu scrutatoriu, rumega séu porta prin gura asié numitulu „betelu“; asemenea si celelalte natiuni amintite. Acestu „betelu“ constà dintr'o parte a nucei de Areca, care se invelue intr'o frundia de „betelu“, care sè se presara séu se unge cu varulu finu si rosíu alu unei molusce (gàoci, scoica). Acésta rumegare coloréza rosíu dintii si buzele, si lasa d'alungulu dintiloru una scórtia (crusta) negríá, ceea ce produce unu contrastu inspaimantatoriu cu albéti'a dintiloru. Deci pentru ca sè ascundia acésta uritiune a dintiloru loru, siamesii inaintéza acésta inegrire a dintiloru inca

prin unu fluidu negru, ce petrunde dintii, in locu sè-i curatie si sè-i tienu totu-de-una albi si curati.

Operatiunea acést'a. de comunu, tiene trei dile intregé, in care timpu se abstienu fórte de tóte mancàrile si beuturile, parte pentru cá ei sè placa dieiloru, séu parte pentru ca sè nu conturbe influinti'a amintitului oleiu, cu care au mangitu dintii. Inse unele popóre nu se indestulescu numai cu acésta infrumsetiare, ci ei mai imbraca cu lespedi subtiri de auru séu dintii din falc'a inferióra, séu una parte a tuturoru dintiloru. Acést'a facu mai cu séma cei avuti dintre Macassari si Malaii de pe insul'a Sumatr'a. Renumitulu caletoriu Marsden ne assecura, cà aurirea dintiloru produce la lumina unu efectu minunatu.

Unoru fete se scotu inca in copilarí'a loru cei patru dinti dinainte, si in locul loru se punu alti patru de auru.

Unu capitanu de marina olandesu, pe care caletoriulu Tavernier l'a vediutu pe insul'a Java, s'a amoresatu astu-felu in acésta datina. in câtu in locul a patru dinti naturali d'ai sei a pusu alti patru de diamantu.

La cetirea astoru-feliu de sciri de locu, nu ni va bate la ochi déca se díce, cà la tiermurii Africei resaritene este unu poporu, a carui fete au datina d'a rumpe cei patru dinti dinainte, pentru ca sè placa cu atâtu mai tare adoratoriloru loru.

Multi scriitori reportéza, cà popórele negre (negerii) din Afric'a ascutu dintii loru. Acést'a o facu negrii, credeau unii, pentru cá cu atâtu mai usioru si mai iute sè póta consumá pe inimicii loru. Inse Oldentorp aflà, cà ascutirea dintiloru este comuna la multi negri, cari nici odata, séu de multu timpu n'au mancatu ómeni. Ascutirea dintiloru este remasiti'a unei vechie datine intre negrii Africei.

Fluidulu negru nu se lipescé de dintii celoru, ce rumega „betelu“, pana ce nu se scobescé glasur'a (emailulu) de pe dinti. Unii Malai se indestulescu cu ascutirea numai a verfului dintiloru; altii i ascutu de la radecina.

Credinti'a, cà dintii negri sunt frumsetia, si cà numai negriloru stà frumosu a avé dinti albi, erá latita si intre Russi, si póte cà si intre alte ginti slavice. Weber aflà, cà la cele mai mari festivități de pe timpulu marelui tiaru rus. Petru, multe dómne de rangu inaltu se prezentau si se tieneau mandre cu dintii loru inegriti.

I. V. B.

SĂZONUL.

Mesa de cetit.

— „Poesie populare romane“, adunate si intocmite de Simeone Fl. Marianu, tomulu I balade, Cernauti, tipografi'a lui G. Piotrovski. Pretiulu 1 fl. 10 cr. —

I.

Ori ce literatura, care doresce sè aiba unu caracteru natiunalu, adeva unu ce propriu originalu, care o deosebesce de celelalte literature si i conserva numele intre ele, — trebuie sè-si aiba temel' a in poporu.

Si deca potemu dice acèst'a despre literatura in generalu, cu atâtu mai vèrtosu suntemu siliti a o sustienè fatia de acelu ramu alu literaturèi, care se numesce poesia.

Poesi'a e oglind'a unei natiuni. Ea are sè ni reflecte faptele, enusirile si tôte gandurile aceleia. Numai astu-felu ea si-indeplinesce missiunea, d'a talmaci fidelu spiritulu natiunii-mame.

Poesi'a e o musica frumòsa, cu sonuri multe si incantatorie; dar acèsta musica numai asiè va avè semnulu originalitatii natiunale, deca intr'ins'a tonulu fundamentulu va fi din poporu.

Poetii cari n'au consideratu acèst'a, si in creatiunile poetice s'au departatu de spiritulu poporului, nici nu potu figurà ca poeti-representanti ai natiunii loru.

Èta de e. Heine. Dinsulu a fostu unu poetu genialu si a scrisu nemtiesce. Si totu-si nemtii nu-lu recunosc de alu loru. Pentru ce? Pentru cà in poesiele lui Heine numai limb'a e nemtiesca, dar spiritulu e — francesu.

Si din contra, èta pentru ce dlu Vasiliu Alesandri este poetulu, pe care lu-potemu infatisià strainiloru, dicèndu-li: „Èta poetulu nostru!“

Heine e o oglinda falsa a spiritulu nemtiescu; èra poesi'a lui Alesandri e — poporulu romanu, nu numai cu limb'a, dar cu ideile, datinele, credintiele si tôte nuantiele caracterulu seu.

E bine, èta dara directiunea, in care trebuie sè purcèda poesi'a romanésca!

Siguru petrunsu de acestu adeveru necontestabilu, insu-si dlu V. Alesandri a inceputu sè adune si sè publice productele musei poporului romanu.

Esemplulu acèst'a fu urmatu si de altii, scotien-du-se la lumina o multime de comóre poetice.

Acuma de curendu dlu Simeonu Fl. Marianu a inavutitu literatur'a nòstra cu unu tomu, care cuprinde numai balade.

Dlu Marianu se ocupa deja de mai multi ani cu adunare de poesie populare. A si publicatu multe in feliurite diuarie, intre altele si in „Familia.“ Numele dsale dara este cunoscutu pe acestu terenu. Culegerea de fatia inse ni-lu infatisièza cu o bogatia mai mare, cà-ci èta o carte intrèga, 34 de piese se inchina aice publiculu romanescu.

Tôte baladele cuprinse in acestu tomu sunt culese in Bucovina, despre care adunatoriulu dice, cà inca „n'a avutu fericirea sè-si véda fiii sei propa-

sindu cu tóta energi'a pe campulu literaturèi“, si cà acolo „literatur'a romana e fòrte innapoiata si cea poporala mai cà neatinsa.“

Incātu pentru sentinti'a prima, ne simtîmu detori a reflectà, cà si Bucovina are fii, (de e. dlu V. Bumbacu, Petrino, Sbiera si altii,) cari de siguru aru fi „propasitu cu tóta energi'a pe campulu literaturèi“, de cumva impregiuràrile si nepasarea generala a publiculu romanescu nu i-ar fi instrainatu de pe acestu terenu.

E bine, cu càtu e mai micu dara numerulu acellora, cari in Bucovina au condeilu in mana, cu atâtu mai bucuros salutamu pe acestu terenu cartea ce ni stà inainte.

Ea ni ofere nòue comóre de literatura poporala, despre care cetimu in prefati'a cartii, cà:

„In literatur'a poporala romana aflàm originea si limb'a nòstra cea adevèrata. Intr'ins'a intimpinàm multe eveni minte inca de pe timpulu Greciloru si Romaniloru.“

„Cetindu Georgicele lui Virgiliu, aflàm in ele datinele campestre ale Romaniloru din Dacia.“

„Bucolicele acestui poetu ni aducu a minte de multe datine si superstitiuni, ce existu la noi chiar asiè precum existà la vechii Romani.“

„Ovidu este isvorulu credintieloru mythologice, ce sunt respandite intre Romani prin povesti si traditiuni. In elu aflàm, ca si 'n gur'a poporulu nostru, fete si feciori schimbati in flori, in bradi, in dafini, in pauni, in paseri maestre, in animale vorbitorie etc.“

„Tóta istori'a, tóta vièti'a Romaniloru, atâtu in relatiunile loru din laintru, càtu si cu popórele megiasie, de la desculecarea loru in Dacia si pana in timpulu de fatia, e depinsa cu colori vièe numai si numai in poesile, traditiunile, povestile si datinele poporale.“

Iubitoriu alu literaturèi poporale, am primitu cu bucuria culegerea dlui Marianu. Am cetit-o cu placere, cà-ci aceea mi-a procuratu o adevèrata recreatiune spirituala. Am gasitu intr'ins'a o multime de idei frumòse, espressiuni gingasie, asemenàri naturale, tablouri fidele, versificatiune usioru curgatorie si o limba adevèratu romanésca.

Cu placere voi face dara o scurta dare de sèma despre impressiunile mele.

Dar acuma spatiulu nu me mai ièrta. Deci cu alta ocaziune.

Josefu Vulcanu.

Soldi de pesce.

Renumit'a Lolla Montez, cunoscut'a favorita a repausatulu rege bavarezu, odata bolnavindu-se periculosu, se rogà de preotulu curtii, sè-si aduca a minte de dins'a in rogatiunile sale.

— Si pan'acuma am facutu acèst'a, — respunse acel'a.

— Cum asiè? — intrebà ea cu mirare.

— Asié cà eu in tóte dílele dícu in „Tatalu-nostru“ — „si ne mantuesce de celu reu!“

*

Èr despre rogele bavaresu celu de acuma cetescu in o fóia urmatóri'a schitia:

Dinsulu intelni dílele trecute pe strada unu june ostasiu ologu.

Regele i díse:

— Unde te-ai ranitu?

— La Sedan.

— Nu me cunosci?

— Nu.

— Eu sum rogele.

— Pardonu... dar nu te-am cunoscutu...

— Me miru.

— Nu te mirá! Maj. ta nu mergi la batalía, éra eu nu amblu la teatru. De unde ne-amu cunósce dara?

*

Fiulu lui Napoleonu III a intrebatu odata pe tata-seu, cà ce deosebire este intre catastrofa si nenorocire?

Èr imperatulu i response:

— Déca unchiulu teu, principele Napoleonu, ar cadé in apa, ar fi catastrofa; ér de cumva l'aru scapá, ar fi o — nenorocire.

*

— Uita-te, draga tusíca, câtu de multu sémena copíi acestia!

— Asié diu acea! Mai alesu Niculae.

*

Pana ce némtiulu a dormitu in caruti'a sa, unu blastematu i-a furatu caii. Desceptandu-se apoi elu, díse:

— Eu sum óre Hans, ori ba? Cà-ci déca eu sum Hans, atunce mi s'a furatu caii; dar de cumva eu nu sum Hans, atunce eu am gasitu o carutia.

*

Parintele eatra fiulu seu:

— Ce necuviintia e ast'a? Vediutu-ai asié ce-va de la mine, candu eram in etatea ta?

Figaro.

B o m b ó n e.

Multe greutáti avura ofícieri englesi pentru a face sè intieléga pe M. S. persana mecanismulu telegrafului.

Limb'a persana naturalmente n'are cuvinte spre a esprimá descoperirile nóstre nóue; deci erá greu a esplicá, chiar unoru ómeni instruiti, teoriile telegrafului.

Unu ofícieru anglezu se sill in totu chipulu a face sè intieléga pe unu guvernatoru de provincia cà sirmele nu sunt tuburi desierte in laintru, pe unde sè espediéza scirile.

Insedar, guvernatorulu nu voiá sè ésa din ide'a sa.

— E bine, — i díse englesulu, — dupa multe argumente si esplicatiuni, inchipu'ti-ve unu cane a ca-

rui códa ar fi aci si botulu la Londra, calcati aci pe códa animalului, si va latrá la Londra.

*

Unu tieranu englesu inarmatu cu o maciuca, se presintá dinaintea societáti aperiátorie a animaloloru:

— Eu vinu sè reclamu premiulu, — díse elu.

— Ce ai facutu pentru a-lu meritá? — intrebá presidentulu.

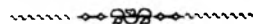
— Am scapatu viéti'a unui lupu, — response tieranulu, — invértindu maciuc'a lui cea amenintiatória. Cà-ci cu acésta maciuca asiu fi potutu sè-lu ucidu fara sè aiba timpulu de a cracní macaru.

— Unde erá lupulu, si ce-ti facuse elu, — replicá presidentulu.

— Ce-mi facuse? Mi-mancase creditorulu.

La acésta presidentulu se gandí câtu-va si apoi response suridiendu.

— Amiculu meu, eu credu cà esti destulu de recompensatu.

C i o r o b o r u.

Furtu cu intriga epistolara. Acum câte-va díle, la Paris, proprietariulu unei case frumóse de pe bulevardulu Sebastopol, dlu S., primí scrisórea urmatória:

Domnule,

Femei'a dtale si-ride cum se cade de dta. In faci'a dtale se face santa si te insiéla cum nu-ti poti inchipuí. Déca voiesci sè ai proba de asta, e lucru fórte usioru. Fà-te cà pleci intr'o caletoria cam de vr'o 15 díle, pléca si peste o septemana intórce-te fara veste! Te asiguru, cà vei surprinde doi culpabili in propria dtale casa.

Unu amicu.

Dlu S., mai antáiu nu voi sè créda: inse, intrandu-i la anima banuiéla, se hotari sè-si urmarésca femeí'a. Elu are pe tatalu seu si nisce proprietáti la Orleans; spuse nevestei lui, cà are nisce afaceri urgente si plecá a dóu'a dí dupa primirea scrisorei anonime.

Nici nu ajunsese póte bine, candu unu comisionaru aduse femeii lui, care remasese a casa, scrisórea urmatória:

Dómna,

Barbatulu dtale te insiéla. Nu are nici o afacere la Orleans. S'a dusu numai sè petréca 15 díle cu tíitória lui, o actritia de provincia, cu care cheltuiesce banii de a casa.

Unu vecinu.

Dómn'a S., indignata, nu mai stete unu momentu. Nici una nici dóue, se asvêrli intr'unu vagonu, si a dóu'a dí cu trenulu de nópte, sosí la Orleans, furiósa si gata sè se despartia de barbatulu seu.

Barbatulu cautá sè se justifice dar i erá cu greu, cà-ci nu-i potea spune caus'a adevérata a plecárii lui la Orleans.

Se esplicara in fine mai pe largu, si aretara unulu altuia scirile ce primisera, si cerendu-si iertare unulu de la altulu, se rentórsera la Paris dícându-si:

— Si-au risu de noi.

In adeveru. Socii S., fusesera obiectulu unei nemdene combinatiuni.

Scrifulu dlui S., fusesse spartu si tôte hartiele de valóre furate, si dn'a S., gasi dulapulul cu sticla sfaramata si bijuteriele lipsa.

Din acésta intriga epistolara famili'a S., pagubi 15 mii de franci. De aceea e bine ca nici odata sè nu pré puie cine-va temeiu pe scrisori anonime.

CE E NOU?

** (Starca sanetätii lui Deák) e fórté enigmatica. Foile guvernamentale unguresci dîcu, cã „intieptulu tierii“ se afla mai bine, — ér unele din opositiune scriu, cã dieu nu este sperantia multa. Insu-si imperatulu, in caletori'a sa la Petersburg, a cerutu ca in tôte dîlele sè fia insciintiatu despre sanetatea lui Deák.

** (Choler'a) incepe a se ivi de nou in unele parti ale Ungariei. Asiè se scrie de la Salgo-Tarján, cã acolo au si caditu catè-va jertfe. Unu conductoru de la drumulu de feru, fu apucatu de cholera chiar pe trenulu seu, si dinsulu mori pe cale.

(Unu honvedu) din Casiovia a furatu de la ortaculu seu o jumetate de profontu, din care cauza dinsulu fu arestatu. Acésta pedépsa intr'atât'a lu-intristã, încãtu se spendiurã pe inchidietóri'a usiei; dar acést'a fiindu pré josu, elu fu silitu a-si aredicã picioarele, ca sè se póta — innadusi.

** (Se apropia diu'a judecätii din urma.) scrie o fóia unguresca. Cavalerulu Schmerling, celu mai inversiunatu dusmanu alu unguriloru, si-marita fét'a dupa unu proprietariu magiaru. Cununi'a se va serbã in lun'a viitória.

** (Unu bancariu din Alessandria) a tramisu la ministrulu de interne ungurescu o politia in valóre de 2000 franci, spre a o intrebuintiã spre scopuri filantropice. Sum'a s'a tramisu la cas'a pentru orfanii coleristiloru din tiëra.

** (In contra palarielor de dame) scrie cine-va intr'unu diariu, plangëndu-se, cã acele sunt pré innalte, si prin urmare celu ce siede inapoia damelor in teatru, nu póte vedé nimica din represintatiune. E bine, dar apoi ce voru díce damele despre cilindrele barbatiloru?

** (Unu ostasiu) a capetatu dîlele trecute unu avisu de la post'a principala din Budapesta, cã i-a sositu unu pachetu. Se duse sè-lu scótia, si a si primitu unulu. Elu se uitã la adresã, si vediu cã pachetulu e adresatu cassei tierii, si contine 19.164 fl. Deci l'a datu napoi. Oficialulu nici nu i-a multiamitu.

** (O banda de lotri) grasséza in comitatu Siarosiu, sub conducerea lui Ioanu Maslei Ispanicu, tiëndu in frica si gróza totu pregiurulu.

** (Fómetea) din dî in dî devine mai inspaimantatória in mai multe parti ale poporului.

** (Nenorocire mare) s'a intemplatu dîlele trecute in Ardealu, in presinti'a caletoriloru pe carulu rapede a lui Biazini din Clusiu. Fiindu séra, si drumulu acoperitu de néua, cocieriulu a manatu pré aprópe de siantiu. Elu oprì caii si se cobori, dar piciorulu i lunecã si la momentu coci'a inca se restornã, ingropandu sub sine pe nenorocitulu. Pe candu luscósera, dinsulu erã mortu. Caletorii au scapatu.

** (Imperatulu Vilhelmu ca tatalu in Ceriu.) In

Tirolu este obiceiulu vechiu de evlavia a pune d'a supra usieloru caseloru icóne ce representa pe cutare santu, de esemplu pe santulu Ciprian, Augustinu si alti santi catolici. Aceestia, ca patronii caseloru, au misiunea a padî familiile respective de ori-ce neacasu si tentatiunea „celui necuratu.“ Cu ocasiunea unei procesiuni, unu preotu catolicu vede d'a supra usiei unei case portretulu in formatu mare alu imperatului Vilhelmu. Indignatu pentru acestu „abusu“ de implorarea dupa ajutoriulu santiloru, evlaviosulu parinte intra in cas'a respectiva si infrunta aspru pe capulu familiei in limb'a tirolica-suabésca; betranulu evlaviosu, simtîndu adanc'a reverintia pentru dojenitoriulu seu „Geistlicher Herr“, cu cea mai dorerósa caintia se rogã pentru iertarea peccatului ce l'a facutu facia cu santii, motivandu-si rogatiunea cu aceea, cã mergëndu de curendu la tégulu mare, unu negotiatoru de icóne i-a oferitu acestu portretu dicëndu, cã imperatulu Vilhelmu, de candu s'a proclamatu de imperatu si intréga Germania stã sub scutul aripiloru sale, representa — aici pe pamentu — pe Tatalu din Ceriu, cã-ci de altmintrelea nici nu poteã invinge elu pe Francia fanatica si cu totulu corupta, cum totu mereu cu dispretiu si ura se pronuncia nemtii facia de Francia. Astu-felu a devenitu imperatulu Vilhelm — in Tirolulu celu evlaviosu — Tatalu din Ceriu! Rogãmu deci pe nemtii nostri, sè fia ce-va mai cu reserva in espeptoratiunile loru cum cã ei si numai ei sunt culti si civilisati.

** (Fidelitatea unui cane.) Acum câtu-va timpu s'a radicatu la Edimburg unu monumentu in memori'a unui cane legendaru in tóta Scoti'a. Éta istori'a sa: La 1858 se immormentã la Edimburg, la vechiulu cimitiru Greyfriars, remasitiele unui omu sermanu a nume Gray. In cortegiulu funebru canele defunctului mergea in urma, cu capulu plecatu si in préd'a unei tristetie visibile. A dóu'a dî padîtoriulu cimitirului gasi canele pe mormentulu stapanului seu; padîtorulu dede afara pe Bobby — numele canelui; — a dóu'a dî asemenea. A trei'a dî erã frigu, dar canele erã totu acolo. Betranulu padîtoriu i se facu mila si i dede de mancare. Bobby prin acésta chiar crediu, cã i s'a datu permisiunea sè remana acolo, si remase. Unu sergentu lu-nutri câtu-va ani, apoi se insarcinã cu nutritia sa unu birtasiu din apropiare. La 12 óre Bobby mergea regulatu sè-si ia porti'a, si éra-si se intorcea la mormentu. Acést'a durã peste 10 ani. Veni tacs'a a supra caniloru. Mai multu de 20 persóne se otarira a platì pentru Bobby, dar lordulu-judecatoru, insciintiatu despre faptu, scuti pe sermanulu cane de tacsã, si spre a-i da o marturia de stim'a sa, i facu daru unu colieru superbu, pe care puse acésta inscriptiune: „Greyfriars Bobby. Acestu colieru i s'a oferitu de lordulu-judecatoru din Edimburg 1867.“ Pana la mórte canele fidelu stete culcatu pe mormentulu stapanului seu. S'au facutu silintie zadarnice spre a-lu face sè parasésca locul. Tratatu bine de mai multe persóne din vecinateata cimitirului, nu se ataca de nici una, si timpu de 14 ani de la mórtea sermanului Grey, Bobby n'avu altu locu de repausu de câtu locul ce si-a alesu la cimitiru. Acolo a si moritu. Monumentulu este naltu de 7 picioare, si de a supra statu'a lui Bobby de bronzu; pe pedestalu e gravata inscriptiunea: „Acest'a e unu tribut u oferitu afectuósei fidelitati a lui Greyfriars Bobby. La 1858, acestu cane fidelu urmã remasitiele stapanului seu panz la cimitirulu Grey-

friars si remase langa mormentu pana la mórtea sa in 1868.

Flamur'a lui Hymen.

♂ (*Dlu Ioanu Luca*,) subjude cerc. in Buteni, comitatulu Aradului, si-a incredintiatu de fiitóri'a so-cia pe domnisiór'a Iosefina Desco, fic'a dlui notariu in Secusigiu Atanasiu Desco. Cununi'a se va serbá dupa Pasce.

Echouri de carnevalu.

♣ (*Casin'a romana din Fabriculu Timisiórei*) a datu unu balu la 14 febr. in sal'a otelului la „Trei regi.“ Despre acésta petrecere frumósa amu primitu o corespundintia mai lunga. Ceremu inse scusele corespundintelui nostru, cá din lips'a spaciului, nu o potemu publicá decátu numai in estrasu. Balulu fu deschisu sér'a dupa 8 óre cu „Ardeléna“, insîrandu-se la dantiu mai antái presiedintele comitetului arangiatoriu, cu domnisiór'a Emilia Lungu. Unu publicu frumosu si numerosu a fostu de fatia. S'au jocalu multe dantiuri romanesci, invetiata mai de multu sub instruirea dlui A. P. Stoicu. Dintre damele presinte, ni se insîra — dorere! — numai câte-va nume: domnisiórele Emilia Lungu, Elisa Regescu, Maria Constantin, Elena Adamu, Ermina Peescu. Toaletele au fostu elegante.

♣ (*Balu la Blasiu*,) La 11 febr. dupa decursulu indatinatului serbari scolastice, in care se tienura cuventári si declamatiuni, sér'a so dete unu balu frumosu. Intre alte dantiuri romanesci, s'a jocalu si „Hor'a Bucovineana.“ Dintre damele cari au luat parte, ni se amintescu domnisiórele: Raveca N. Pamfiu, Ermina Ludosianu, Ana Caprariu, Amalia Grama si Luisa Reichenberg.

Biserica si scóla.

♣ (*Unu calugaru cuviosu*,) — precum cetimu in „Telegrafulu“ de la Bucuresci, — a nume parintele Matache, preotulu cimitirului Sierbanu-Voda in Bucuresci, fu scosu din postulu seu, din cauza cá s'a descoperitu facéndu nisce abusuri grele la acelu cimitiru. Cuviosí'a sa adeca avea obiceiulu de a desgropá mortii si a luá obiectele cele mai scumpe de pe ei.

Societati si institute.

♣ (*O societate nóua*,) Romanii din Brasiovu au formatu o societate pentru ca sè latiésca si sè ajutore imbratisiarea meserieloru intre Romani.

♣ (*Societatea de lectura a junimci rom. din Orade*,) precum ni spune „Albina“, cu ocasiunea instalári episcopului Olteanu, s'a presintatu si ea, recomandandu-i-se si i dedicá o oda. Parintele episcopu, primindu cu placere, a datu Societátii unu ajutoru de 100 fl., si i-a acordatu protectiunea sa parintiésca.

♣ (*Institutulu „Albina“*) de creditu si economí in Sibíiu, conformu §-lui 48 alu statuteloru sale, va tiené prim'a sa adunare generala ordinaria, la Sibíiu in 25 martiu st. n. nainte de miédia-di la 9 óre in edificiulu din strad'a Cisanadie nr. 7.

Literatura.

* (*Avisu*,) Cei ce dorescu a-si procurá opulu: „Instructiune pentru invetiatori la tractarea cartiloru scolastice, de Basiliu Petri, — sè se adreseze — incungiurandu librariele speculante — de a dreptulu la autoru in Sibíiu. Pretiulu 50 cr.

* (*O propunere buna*) face dlu Cesar Bolliac in „Trompeta.“ Si a nume doresce a se numí unu aginte romanu la Petersburg, care ar poté sè faca multu in interesulu istoriei natiunale. Archivele Petersburgului, si ale Varsiovei mutata la Petersburg, archivele Moscovei, ale Chievului etc. sunt pline de acte, de documinte ale istoriei nóstre. Totu dlu Bolliacu propune a se infiintiá o categra de limbele slave, cari sunt fórt necesarie pentru cei ce se ocupa cu istori'a romana.

T e a t r u.

♣ (*Dlu Teodoru Popescu*,) june artistu romanu, dupa întórcerea sa din Italia, la 27 jan. a debutatu pentru prima-óra in teatrulu celu din Bucuresci in oper'a „Traviata.“ Din incidentulu acest'a, dlu Millo scrie in „Romanulu“, cá patronulu junelui cantaretiu a fostu dlu C. C. Niculescu. „Dea Domnulu, ca nobilulu seu exemplu sè descépte, sè inspire si pe alti notabili avuti ai tierii si sè scape teatrulu nostru romanu din trist'a ruina artistica si literaria in care zace atátu de injositoriu!“

♣ (*Ernestu Rossi*,) renumitul artistu dramaticu italianu, septemanele trecute a datu cu trup'a sa câte-va represintatiuni italianesci in Budapesta. Afara de celebritátile lui Shakespeare, elu a represintatu si o tragedia italiana, intitulata: „Nero.“

♣ (*Unu dantiu romanescu*,) In curendu se va esecutá in teatrulu celu mare din Bucuresci unu dantiu pastratu in mijloculu poporului, dar care, din caus'a simplitátii miscárilor, a facutu ca, de si prin escelintia natiunala, sè nu fia introdusu in salóne. Acestu dantiu, o hora cu patru figuri, e compusu de dlu Ios. Corvinu, profesoru de dantiu, dupa vechi'a melodia a horei traditionale, care a remasu pana adi dantiulu celu mai poporalu in Romani'a.

M u s i c a.

⊙ (*O polca tremblante*,) intitulata „Recoritoriu chinesescu“, de Filipu Fahrbach a esítu la Taborszky si Parsch. Pretiulu 50 cr.

⊙ (*Intr'unu concertu din Paris*) dílele trecute s'a esecutatu pentru prima-óra o poesía simfonica musicala a lui Liszt, intitulata „Mazepa.“ Succesulu a fostu mare.

⊙ (*O polca rapede*) a aparutu la Táorszky si Parsch in Budapesta, de Filipu Fahrbach. Pretiulu 50 cr. —

Industria si comerciú.

|| (*Espositiune la Londra*,) In aprile viitoru se va deschide la Londra a patr'a espositiune internationala, si se va inchide in lun'a lui octomvre. Ca de ordinaru, ea va cuprinde: 1) Lucrárile de arte propriu díse, pictura, sculptura, architectura si gravura, precum si produsele industriale ale artei; 2) Reproductiunile séu copiele esacte de pe operile antice, din

evulu mediu s'eu din epoc'a renascerii; 3) Marele industrii de dantele produse prin lucrulu de mana si prin mecanica; 4) Geniulu civilu architectur'a si tote materialele de constructiune; 5) Incaldirea prin tote mijlocele combustibileloru; 6) Peleri'a, sielari'a si curleri'a; 7) Legatori'a de carti; 8) Vinurile; 9) Inventiunile sciintifice si descoperirile recente de orice natura, precum si o seria de espositiuni speciale de orticultura, de fructe, de legume si de plante rare. Espositiunea vinuriloru se va face in pimnitiile Royal Albert Hall, cari se tienu de galeriele espositiunii.

Tribunale.

(*Diamantele unei actritie.*) In ser'a primei reprezentatiuni a piesei „Infernulu Parisului“, dsior'a Alisa Ozy sup'a la Casa-de-auru, in compania cu cativa amici si cu mai multi camaradi de teatru. Se scie, ca dsior'a Alisa avea nisce diamante superbe. In timpul petrecerii, unu tineru vicomte, dlu de X., care obicinui'a se frecventeze teatru „Varietatorulu“ si se dica adesea ca se pote pre bine se fia false diamantele dsiorei Alisa, avu imprudentia se repete acesta opiniune si asta-data facia cu toti mesenii. Furiosa de acesta, dr'a Ozy se radica repede si trage, cu unulu din multele ei inele, pe o maretia oglinda o carare de susu pana josu. Oglind'a fu trecuta la socotela cu neinsemnata suma de 3000 franci, pe care dlu X. la rndulu seu refusa d'a o plati. Avu locu unu procesu, in care se condamna bietulu vicomte se restituie sum'a pretinsa. — Fia, voiui plati, — disse elu esindu de la audientia judelui de pace, — inse cararea nu e drepta.

Bucataria.

(*O conta marisiora.*) Diariulu „D. Ztg.“ publica aceste date indiscrete. Pentru socotel'a culinei, sub durat'a espositiunii universale din Viena, in decursu de siese lune, maresialulu curtii a platitu unu milionu si doze sute de mfi de florini. Numai panaa a constatu 80,000 fl. In ultimulu balu de curte au trecut 5 centenarie (maji) de zacharicale. Ce o mai fi fostu inca in bufetu!

Suvenirea mortiloru.

(*Br. Eudossiu de Hurmuzachi,*) capitanulu tierii Bucovina a repausatu la Cernauti in 10 febr. Prin mortea lui natiunea nostra a perdutu unu fiu bunu alu ei. Fia-i tierin'a usiora!

(*Simeonu Toma,*) profesoru suplinte la gimnasiulu de statu din Bud'a a repausatu la 22 l. c. in etate abie de 30 de ani, dupa grele si indelungate suferintie de pieptu. Junele, ornatu cu destinse insusfri, absolvise studiile teologice in Vien'a si dup'ace'a cursulu filosoficu la universitatea din Pest'a, devenindu apoi profesoru la gimnasiulu din Beiusiu. Nepriindu-i inse clim'a de acolo, cerca a se asiedia aiurfa, si obtienu postulu de profes. supl. la gimn. de statu din Bud'a, unde in scurtu timpu si-castigase stim'a si iubirea semeniloru si a invetiaceiloru sei. Immormen-

tarea i se intempla la 24 l. c., participandu mare parte dintre romanii din Budapasta, profesori, deputati, juni de la univers. s. a. Studentii de la gimn. din Buda ornara sicriulu iubitului lor profesoru cu o frumoasa cununa, de care eterna o lata frundia de metasa alba cu inscriptiunea in litere de aur: „Profesorului S. T. in semnu de recunoscintia. Studentii cl. V.“ Trei dame romane inca asistara la ceremoni'a funebreale a junelui, care aici nu avea nici o rudenia. Natiunea a pierdutu intr'insulu pe unu credintiosu si bunu fiu alu seu, si cu dorere va rosti impreuna cu noi: „In veci pomenirea lui.“

(*Generalulu Luders*) a moritu la Petersburg, in 17 febr. Dinsulu a luat parte si in espeditiunea Rusiei in contra ungoriloru in 1849. In legatura cu generalulu austriacu Clam-Gallas, elu a vinitu in Ardealu spre sufocarea rescolei unguresci, si din parte rusesca elu a condusu batal'a de la Sighisiora, in care a cadutu si poetulu Petofi. Luders a luptatu si la pasulu Timisiu cu colonelulu Ferdinandu Szabo: la Uzon cu Alesandru Gal; la Talmaciu cu colonelulu Ihasz, si-apoi a plecatu in contra lui Bem. La Deva trupele magiare frante au capitulatu inaintea lui, la 17 aug.

Gacitura numerica

De Iulia Moldovanu.

6. 7. 8. 12. 10. 2. 5. 13. 9. 5. Pentru mine s'au luptatu,
Mfi vieti'a si o-au datu;
1. 4. 6. 14. 11. 7. 5. Cu ast'a erou 'n mana,
Si-a scapatu tier'a romana;
1. 4. 10. 3. 6. 3. Elu pomposu straluce,
Si mfi bucurii aduce;
10. 4. 1. 5. E regin'a floriloru,
In gradina toturoru;
9. 10. 8. 5. Primaver'a inverdiesce,
Si 'n sinu-i o flore creste;
1-14. Fara dins'a 'n lume,
Vieti'a-i unu mormentu;
Si-alu ei mandru nume,
E unu nume santu!

Post'a Redactiunii.

Redactorulu acestei foie roga pe toti colaboratorii si corespondentii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per Nagy Várad.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Koesi in Pest'a. 1874. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

Esemplare complete mai avemu din inceputulu anului trecut.